

Kratko pojasnilo k shemi Sistema izobraževanja odraslih

Predstavljena shema skuša na čim enostavnejši način prikazati obstoječi sistem izobraževanja odraslih, vključno s predvidenimi spremembami, ki jih prinaša predlagana dopolnitev 11. Člena ZOFVI (opredelitev javne mreže), ki je v javni razpravi, na eni strani, in predlogi, ki jih predstavljamo v Strokovnih podlagah za prenovo ZIO, na drugi.

Z različnimi barvami, uporabljenimi na shemi, se razločno vidijo področja, ki so (oziroma naj bi bila, če bodo predlagane spremembe sprete) financirana stabilno iz državnega proračuna, področja, ki so financirana iz državnega ali iz evropskega proračuna ter iz drugih javnih virov, in področja, ki so zakonsko opredeljena in regulirana.

STABILNO FINANCIRANJE IZ DRŽAVNEGA PRORAČUNA:

1. Programi in dejavnosti, ki se izvajajo v okviru (predlagane) javne mreže in so utemeljene na zagotovljenih pravicah:
  - Osnovna šola za odrasle,
  - Javnoveljavni programi, namenjeni ranljivim ciljnim skupinam,
  - Podporne dejavnosti, namenjene spodbujanju vključevanja v izobraževanje, svetovanju, mentorstvu, pomoči pri samostojnem učenju in vrednotenju neformalno pridobljenih znanj in veščin.
2. (Predlog) Pravica do dokončanja 4-letne srednješolske izobrazbe za vse, ki jo zmorejo, kadarkoli v življenju.

FINANCIRANJE NA PODLAGI SPREJETIH LETNIH PROGRAMOV IO, V SKLADU Z VELJAVNIM NACIONALNIM PROGRAMOM IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH

Uporabljata se dva instrumenta financiranja: javni razpisi in razmestitve.

PODROČJA, KI SO ZAKONSKO OPREDELJENA IN REGULIRANA

V skladu z obstoječo delitvijo področja izobraževanja odraslih na organizacijsko finančni del (ZOFVI), posebnosti formalnih izobraževalnih programov za odrasle (področni zakoni), ta področja ureja Zakon o izobraževanju odraslih.

Pomembne novosti, ki jih predlagamo se nanašajo na zagotavljanje kakovosti, zagotavljanje primernih znanj, ki so si jih dolžni pridobiti izvajalci javno veljavnih programov IO, strokovni delavci v podpornih dejavnostih in mentorji študijskih krožkov, ter uveljavitev splošne pravice do kakovostnega izobraževanja tudi v okviru tržnih programov.

Sledi skrajšana različica Strokovnih podlag za prenovo ZIO, s poudarjenimi predlogi sprememb.

Povzetek in (zelo) skrajšana različica Strokovnih podlag

Strokovne podlage so svoj prvotni domet, ki je meril zgolj na posodobitev Zakona o izobraževanju odraslih (ZIO), razširile še z nekaterimi predlogi dopolnitev ali sprememb, ki se nanašajo na Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI), in z enim predlogom dopolnitve Zakona o osnovni šoli.

Tako širitev utemeljujemo predvsem z tremi novostmi:

- (1) predlogom za opredelitev javne mreže izvajalcev programov izobraževanja odraslih (predlog spremembe 11. člena ZOFVI je pravkar v javni razpravi), ki v mnogo čem pogojuje tudi potrebo po dopolnitvah nekaterih drugih členov ZOFVI;
- (2) našim predlogom uveljavitve pravice do štiriletne srednješolske izobrazbe za vse, ki tako izobrazbo zmorejo, tudi če so izobraževanje v mladosti zaključili ali prekinili pred doseženo štiriletno srednjo izobrazbo. Ker te pravice ne moremo zapisati neposredno v ZIO, ampak jo mora utemeljiti ZOFVI, predlagamo spremembo dotičnega člena.
- (3) veljavi ReNPIO 2013-2020, ki je krog sodelujočih ministrstev razširila iz dveh (MIZŠ in MDDSZ), ki sta sodelovali pri prejšnji resoluciji (ReNPIO 2005-2010), na sedem. Zato v gradivu predlagamo dopolnitev določil ZOFVI, ki se nanašajo na Strokovni svet za izobraževanje odraslih (SSIO), predlagamo pa tudi upoštevanje in izkoriščanje možnosti med sektorskega povezovanja ministrstev, omogočeno že v sedaj veljavnih zakonih.

V teh predlogih sprememb tako izpostavljamo:

- **pravico do štiriletne srednješolske izobrazbe za vse, ki tako izobrazbo zmorejo;**
- **spremembo sestave in pristojnosti SSIO;**
- **oblikovanja med sektorskega koordinacijskega telesa za izobraževanje odraslih, oziroma za vseživljenjsko učenje, v okviru obstoječih zakonskih možnosti;**
- **logično izpeljavo zakonske opredelitve javne mreže izvajalcev izobraževanja odraslih (ne glede na končno dikcijo, ki se bo oblikovala po končani javni razpravi), ki zahteva tudi zagotovitev pogojev za izvajanje programov in podpornih dejavnosti, ki jih bo javna mreža opredelila. Ti pogoji, med drugim, zahtevajo tudi zagotovitev usposobljenega kadra.**

V drugem delu gradiva, v 5. poglavju Strokovne podlage, pa predlagamo in utemeljujemo nekatere spremembe ali dopolnitve členov veljavnega ZIO.

Pri tem bi izpostavili predloge za ureditev področij svetovanja, vrednotenja in kakovosti ter širitev področij izobraževanja odraslih s temami, ki so jih odprle spremembe v okolju v zadnjih 20 letih, od sprejetja sedaj veljavnega ZIO.

Posebej bi poudarili še dva predloga novih členov 7a in 7b: opredelitev Študijskih krožkov in opredelitev podpornih dejavnosti, katerih izvajanje ni predvideno znotraj obsega delovanja javne mreže izvajalcev izobraževanja odraslih.

Predlagamo tudi razširitev pravice do kakovostnega izobraževanja tudi na tržne programe. Ta pravica bi bila zagotovljena z nekaterimi obveznimi programskimi in izvedbenimi vsebinami, ki bi jih morali izvajalci opredeliti pri utemeljevanju svoje ponudbe programov.

Sistemska okolje

Zaradi razširjenega zajema izobraževanja odraslih, ki ga je z vključitvijo dodatnih petih ministrstev omogočil sprejem ReNPIO 2013-2020, bi bilo za bolj smotrno in učinkovitejše povezovanje in medsebojno sodelovanje posameznih resorjev pri načrtovanju izvedbenih načrtov (LPIO), smiselno upoštevati možnosti, ki jih že omogoča obstoječa zakonodaja.